

Programmacharter Non Fictie Programma's

Toepassingsgebied

Dit programmacharter heeft betrekking op alle non-fictie programma's, en meer in het bijzonder op amusementsprogramma's, showbizzprogramma's en infotainment (ttz., reality, quiz, show, spel, lifestyle, docureeksen, talentenjachten, enz).

Alle bovengenoemde genres worden hierna aangeduid onder de noemer "de programma's".

Het programmacharter is evenwel niet van toepassing op journaals en actualiteitenprogramma's die worden gemaakt onder toezicht van de nieuwsdienst waarop onder meer de Code voor de Raad van de Journalistiek van toepassing is, en desgevallend een eigen deontologische code van de nieuwsdienst. Actualiteitenprogramma's verwijzen naar programma's die verder ingaan op actuele nieuwsfeiten, zijnde nieuwsfeiten van belangrijke aard die in één of meerdere journaals voorafgaand aan deze programma's aan bod zijn gekomen.¹

Amusements-, showbizz-en infotainmentprogramma's worden niet als actualiteitenprogramma's beschouwd, ook niet indien zij inspelen op de actualiteit of het nieuws, voor zover die uitsluitend bestaan uit fait-divers.

Het programmacharter geldt voor alle media: radio, TV, internet en mobiele media, en dat zowel lineair als niet-lineair.

Uitgangspunten

Het programmacharter is het handvest en bevat de deontologische richtlijnen voor al wie meewerkt aan of mee beslist over de productie of uitzending van de programma's.

Het programmacharter is gebaseerd op een set van ethische en redactionele standaarden die op hun beurt gebaseerd zijn op het beoordelingsvermogen van en overleg tussen mensen met jarenlange ervaring. Het programmacharter moet ruimte laten aan innovatie en creativiteit. .

Het programmacharter houdt rekening met de context van de zaak die voorligt. Die context bevat elementen als het programma en het programmaconcept, het net of medium waarop het programma wordt uitgezonden of waarop het wordt aangeboden, de programmareeks, het uitzendvenster, de autoriteit, het gezag en de uitstraling van de presentator, de actualiteit, de gevoeligheid van het publiek in een gegeven situatie of rond een bepaald thema enzovoort.

Het programmacharter bevat bijgevolg geen wiskundig toepasbare regels of dogma's, maar noodzaakt rationeel denken en overleg binnen de context van datgene wat concreet voorligt. Het programmacharter dient als leidraad bij de beoordeling van die concrete gevallen.

Deontologische principes

De Vlaamse productiehuisen en Vlaamse omroepen engageren zich om in de keuze, de bestelling en de productie van programma's rekening te houden met onderstaande deontologische principes.

---

¹ Cfr. definitie van actualiteitenprogramma ingevoegd in het Mediadecreet n.a.v. de wijziging van artikel 151 van het Mediadecreet m.b.t. de toegankelijkheid van de media, in het bijzonder de verplichting tot ondertiteling.

Verantwoordelijk t.a.v. personen

Algemeen

We creëren content op alle domeinen, inclusief innovatieve content als genres die kunnen shockeren of irriteren zoals harde humor en satire.

We vermijden in onze programma's evenwel om mensen als persoon doelbewust te beledigen of te kwetsen. We hebben respect voor elke persoon, maar zijn kritisch voor zijn/haar standpunten en daden.

Wanneer iemand figureert in een programma, geven we ons rekenschap van de emotionele en sociale gevolgen die de uitzending van het programma - op het moment van uitzending en in de toekomst - kan hebben voor de betrokkene.

We houden daarbij rekening met het feit of de betrokkene al dan niet een publieke figuur is, een publieke functie bekleedt of media-ervaring heeft.

We hebben oog voor en besteden aandacht aan de bescherming van wie extra kwetsbaar is.

We zijn ons bewust van de maatschappelijke impact van wat wordt uitgezonden en hoe het wordt uitgezonden.

Kinderen

We bieden kinderen een veilige omgeving. We hebben bijzondere aandacht voor de context: het verwachtingspatroon van kinderen, het medium of programma, het genre, de (mentale) leeftijd van de kinderen enzovoort.

Waarheid en verantwoording

Realitytv en infotainmentprogramma's kunnen kiezen voor een bepaalde invalshoek of sfeer maar leggen de klemtoon op authenticiteit en realiteit.

Realitytv en infotainmentprogramma's zijn zo correct mogelijk in hun diverse onderdelen. De mate van nauwkeurigheid kan variëren naargelang van het onderdeel van het programma, maar mag het waarheidsgetrouwe beeld van het programma niet in het gedrang brengen.

We vermijden een scheefgetrokken beeld van de samenleving en hebben oog voor de bescherming van de betrokken personen en de impact van het programma op hun leven

Vragen en antwoorden in quizprogramma's zijn nauwkeurig en correct.

Fair en met respect

Algemeen

We zijn fair en respectvol in wat wordt uitgezonden en in hoe het wordt geproduceerd.

We zijn fair, eerlijk en rechtuit tegenover wie aan een programma deelneemt en tegenover het publiek.

We gebruiken geen doelbewust denigrerende of kwetsende taal.

Productie en weergave

We respecteren de deelnemers aan een programma en hebben oog voor de manier waarop ze in beeld worden gebracht, doch steeds rekening houdende met het genre van programma en zonder de redactionele onafhankelijkheid van de producenten in het gedrang te brengen.

We respecteren deelnemers aan een programma tijdens het productieproces. We maken duidelijke afspraken en werken met toestemming, behalve wanneer het maatschappelijk belang rechtvaardigt om dat niet te doen.

We schetsen de context, zodat wie deelneemt aan een programma weet waarom hij gevraagd is, de context van het programma kent en weet welke rol hij daarin heeft, zonder daarom reeds alle spelelementen te kennen indien de opzet van het spel zo is opgebouwd.

Toestemming

Wanneer iemand met medeweten optreedt voor een microfoon of camera, geeft hij impliciet toestemming voor de uitzending van zijn bijdrage aan het programma.

Er wordt expliciete toestemming gevraagd bijvoorbeeld via een deelnemersovereenkomst of een quitclaim.

Wanneer deelnemers hun expliciete of impliciete toestemming gegeven hebben, kunnen we hun bijdrage aan het programma uitzenden.

Er wordt evenwel geen voorafgaande toestemming gevraagd wanneer het maatschappelijk belang rechtvaardigt om dat niet te doen. .

Iedereen heeft het recht om vooraf te weigeren om aan een productie of programma deel te nemen. Als het publiek deelname van de betrokkene verwacht, vermelden we de weigering expliciet in de uitzending.

Wanneer deelnemers tijdens de opnames hun deelname noodgedwongen of buiten hun wil om, moeten stop zetten, wegen we het belang van de uitzending af tegen het ethische belang van de betrokkenen. We brengen daarbij ook mogelijk toekomstige samenwerking met de betrokkenen in rekening, evenals de stand van de productie. Na initiële toestemming van de deelnemer, liggen de eindverantwoordelijkheid en de eindbeslissing over de opname in het programma steeds bij het productiehuis/de zender.

Verborgene opname en misleiding

Verborgene opname is mogelijk onder bepaalde voorwaarden afhankelijk van het programmagenre.

In infotainmentprogramma's kan verborgene opname indien de betrokken informatie op geen enkele andere manier kan bekomen worden of geïllustreerd worden en indien er een maatschappelijk belang is.

In amusementsprogramma's wordt, bij gebruik van verborgene opname, steeds expliciete toestemming gevraagd voor uitzending, behalve wanneer het maatschappelijk belang rechtvaardigt om dat niet te doen. Er wordt voorzichtig omgegaan met 'overvaltechnieken'. In de mate van het mogelijke wordt de betrokkene op voorhand ingelicht. Indien het programma is opgebouwd rond eigen inzendingen (home made video's), worden alle toestemmingen op voorhand geacht verkregen te zijn door de persoon die verantwoordelijk is voor de inzending.

Wanneer – in het kader van amusementsprogramma's – mensen die zonder expliciet hun toestemming te hebben gegeven voor deelname aan het programma en die het onderwerp zijn van een verborgen opname, vragen om een verborgen opname te stoppen of de opname te vernietigen, doen we dat metterdaad.

Iemand op het verkeerde been zetten in amusements- of infotainmentprogramma's kan, mits uitleg achteraf of het tonen van de opname. Er moet ruimte zijn voor humor en creativiteit.

Media-ervaring

We begeleiden en beschermen mensen die deelnemen aan talentwedstrijden of mensen die zonder ervaring in de media komen. We informeren, begeleiden en coachen hen, zowel tijdens de productie als de uitzending en proberen zo goed mogelijk de mogelijke impact van hun deelname te schetsen.

We hebben aandacht voor de manier waarop we de deelnemers in het programma profileren en doen dat met respect, doch steeds binnen de geest en opzet van het programmagenre. Vakjury's respecteren de kandidaten, maar zijn kritisch voor hun standpunten en daden.

We garanderen gepaste bescherming of begeleiding van personen die dat nodig hebben vanwege leeftijd, persoonlijke omstandigheden of andere redenen.

Waar nodig bieden we de deelnemers de nodige psychologische begeleiding, ondersteuning en opvolging..

We garanderen extra aandacht voor personen die geen bewust onderbouwde toestemming kunnen geven voor deelname aan een programma. We contacteren in dat geval steeds ouder(s), voogd of een wettelijk vertegenwoordiger van de betrokkene.

Reality

Bij opname van realitytv maken we ons steeds kenbaar t.a.v. alle betrokken partijen.

Privacy

Binnen de geest en opzet van het programmagenre respecteren we bij de productie en uitzending van een programma steeds de privacy tenzij er in het maatschappelijke belang gewichtige redenen zijn om dat niet te doen.

We respecteren ook de privacy van bekende Vlamingen. We werken met toestemming en zijn terughoudend met impliciete toestemming.

Respect voor privacy impliceert ook respect voor woonplaats en privéruimte.

We hebben respect voor lijden en dood, ook bij heruitzending. De context en het tijdsverloop zijn belangrijk. Hoe groter het tijdsverloop, hoe moeilijker het voor de betrokkenen kan worden om telkens opnieuw met hun leed geconfronteerd te worden. In geval van heruitzending, trachten we de betrokkenen vooraf op de hoogte te brengen.

Bij hergebruik van materiaal gaan we eerst na of de betrokkene(n) mogelijk een ernstig nadeel kan lijden indien hij/zij opnieuw wordt opgevoerd. In het geval van mogelijk ethische kwesties zullen de betrokkenen in de mate van het mogelijke op de hoogte worden gebracht. Indien betrokkenen zouden vragen om hun bijdrage aan het programma niet uit te zenden, zal de zender het belang van de uitzending afwegen tegen het ethische belang van de betrokkenen. Na initiële toestemming van de betrokkenen liggen de eindverantwoordelijkheid en de eindbeslissing voor heruitzending evenwel bij de zender.

De omroepen brengen het productiehuis steeds op de hoogte van een mogelijke heruitzending of hergebruik van materiaal zodat het productiehuis in de mate van het mogelijke de betrokkenen hiervan op de hoogte kan brengen.

Kinderen en jongeren

We hebben respect voor het welzijn en de waardigheid van minderjarigen die meewerken aan programma's, afgezien van het feit dat zij zelf, hun ouder(s), hun voogd of hun wettelijke vertegenwoordiger toestemming gegeven hebben om mee te werken.

Bij kinderen tot twaalf jaar vragen we - naast toestemming aan de kinderen zelf - steeds toestemming aan ouder(s), voogd of wettelijke vertegenwoordiger voor medewerking aan programma's.

We bespreken steeds de gewenste aanwezigheid van een derde partij bij het bespreken van gevoelige onderwerpen met kinderen .

We veroorzaken geen onnodige stress bij kinderen die meewerken aan programma's. We bieden hen voldoende ondersteuning en omkadering, zowel tijdens de productie als de uitzending van de programma's.

We begeleiden en beschermen kinderen die deelnemen aan talentwedstrijden of die zonder ervaring in de media komen. We informeren, begeleiden en coachen hen, in overleg met hun ouders, voogd of wettelijke vertegenwoordiger.

We hebben oog voor de impact op lange termijn of op hun omgeving wanneer kinderen meewerken aan programma's. We proberen die impact eerlijk en correct in te schatten en adviseren kinderen of hun ouders, voogd of wettelijke vertegenwoordiger desgevallend om niet deel te nemen of hun deelname stop te zetten.

Dieren

We zullen in het kader van amusementsprogramma's dieren niet in extreme situaties brengen en zullen voor hun deelname in programma's steeds overleggen met hun verzorgers, dierenartsen of mensen van het Voedselagentschap.

Het werken met exotische diersoorten wordt in de mate van het mogelijke vermeden tenzij het relevant is voor het programma.

Bij elk gebruik van dieren in programma's zal rekening gehouden worden met het dierenwelzijn en doen we er alles aan om stress voor dieren te vermijden. In geval van twijfel zullen we de bevoegde instanties om advies vragen en hier rekening mee houden.

Onnodig dierenleed moet ten allen tijde vermeden worden, ook in realityprogramma's. Het tonen van eventuele slachtingen of het doden van dieren mag alléén als deze uitgevoerd worden volgens de wettelijke bepalingen van de locatie waar het gefilmd wordt en moet zoveel mogelijk vermeden worden. Het mag niet louter gedaan worden om de spektakelwaarde van het programma te verhogen.

De dieren die in de televisieprogramma's figureren, worden steeds ondergebracht in een omgeving of huisvesting die aangepast is aan hun specifieke behoeften. Uitzondering geldt voor buitenlandse producties waarop op het ogenblik van aankoop geen controle meer mogelijk is.

Het mishandelen of lijden van dieren kan als thema aangekaart worden in een programma. We engageren ons evenwel om geen dieren te mishandelen, te doen lijden of te verminken bij het maken van programma's.

Open en eerlijk

We garanderen een correct en eerlijk verloop van spelprogramma's en quizzen. We stellen transparante reglementen op. We zorgen dat ze duidelijk zijn voor de deelnemers. We vermelden de spelregels of reglementen tijdens het programma, publiceren ze online of leggen ze voor opname ter ondertekening voor aan de deelnemers.

We vermijden bij spelprogramma's en quizzen om wie dan ook om welke reden dan ook te bevoordelen of te benadelen.

Bij reality- of infotainmentprogramma's beslissen diegenen die het concept van het programma sturen en bewaken over wie aan het programma deelneemt, onafhankelijk van het feit of de werving gebeurt via een vermelding op antenne, een oproep via het internet of een vacature via een commercieel bureau.

We weren in de mate van het mogelijke leugenachtige kandidaten of deelnemers van wie we vermoeden dat ze het programma om oneigenlijke redenen willen beïnvloeden of sturen.

Wanneer we communiceren naar kinderen, houden we rekening met de mentale leeftijd van de kinderen, zodat ze de informatie steeds kunnen begrijpen en op een open en eerlijke manier geïnformeerd worden.

We garanderen een correct en eerlijk verloop van televotings en stemmingen.

We stellen transparante reglementen op bij televotings en stemmingen. We maken ze op gepaste wijze kenbaar.

We melden bij uitzending expliciet het einde van televotings en stemmingen op het moment dat er niet meer kan gestemd worden.

We melden duidelijk en vooraf de prijs van telefoonlijnen, SMS-diensten, technische hulplijnen of andere betalende diensten.

Opgesteld te Brussel op 11 / 06 / 2012

V.O.T.P. vzw (Vlaamse Onafhankelijke Televisie Producenten)
VRT NV (Vlaamse Radio- en Televisieomroep)
P.O.F. vzw (Private Omroep Federatie)

voor V.O.T.P.

voor VRT

voor P.O.F.

Ledenlijsten

P.O.F.

P.O.F. vzw (Private Omroep Federatie) is een beroepsvereniging die de volgende private omroepen verenigt:

1. Vlaamse Media Maatschappij NV
2. SBS Belgium NV
3. Belgian Business Television NV
4. Avalon NV (met inbegrip van Televisie Limburg nv en TV Oost-Vlaanderen nv)
5. MTV Networks Belgium NV

V.O.T.P.

V.O.T.P. vzw (Vlaamse Onafhankelijke Televisie Producentenbond) is de beroepsvereniging die de volgende onafhankelijke productiehuizen vertegenwoordigt:

1. 3 Keys BVBA
2. Bgoodmedia BVBA
3. Blazhoffschi BVBA
4. Borgerhoff & Lamberigts Tv NV
5. De Chinezen BVBA
6. Ded's It Productions CVBA
7. De Filistijnen BVBA
8. Demensen NV
9. De Raconteurs NV
10. Elisabeth NV
11. Eyeworks Entertainment NV
12. Fremantle Productions Belgium NV
13. Hotel Hungaria BVBA
14. Kanakna Productions NV
15. Koeken Troef! BVBA
16. Rv Productions NV
17. Skyline Entertainment NV
18. Sputnik Tv BVBA
19. Studio 100 NV
20. Studio 123 BVBA
21. Sultan Sushi BVBA
22. Sylvester Productions NV
23. Tuvalu Media BVBA

VRT N.V.

Vlaamse Radio- en Televisieomroep